

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesleljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékekben.

Titkári jelentés.

A székesfehérvári katolikus kör március 25-iki közgyűlésén felolvasta **DORNIS ISTVÁN** titkár.

Nagyságos és Főszíntelendő Elnök Ur!

Mélyen Tisztelet Közgyűlés!

Ha valaki évek mulva meg fogja írni a székesfehérvári katolikus kör történetét, meg vagyok győződve, három dátumot mindenesetre fel fog jegyezni az utókor számára: 1895 január 27-ikét, 1903 december 20-ikát és 1905 október 17-ikét. Az első a székesfehérvári katolikus kör születése napja. Ezen a napon alakult meg ez az egész város katolikus társadalmi életére mesze kiható intézmény, mely annyi küzdelemmel, annyi szép reménnyel, oly sok szép sikerrel s örömmel mondhatom: oly kevés csalódással teljes életének tizenegyedik esztendejét zárja le a mai közgyűléssel. 1903 december 20-ikán nyílt meg a Szent István Terem, a magyarországi katolikus megújulás ezen egyik legimpozánsabb alkotása, mely azóta állandó, fényes és mégis barátságos tüzhelye városunk katolikus tevékenységének. A harmadik dátum, melyen dr. Prohászka Ottokár Székesfehérvár püspöke lett, érzem, jelentőség tekintetében nem áll a másik kettő mögött. Istenben boldogult nagy püspökünk dr. Steiner Fülöp hatalmas ereje vaseselével szántotta fel a fagyos rögöt. S a rögnek fájt a seb, melyet a nagy ember ekéje ütött rajta, mert nem vette észre, hogy hantta lett, melyben a termő mag-nak kell csírát hajtania. Dr. Városey Gyula szelíd atyai kormányzása napjainak kellett jóságos esüt bocsátaniok erre a földre, hogy nagy előljenek vetése kisarjadjon. S most? Most nap kell, mely ezt a düsnak igérkező termést megérlelje. Ezt a meleg, verőfényes, életető, érelő napot várja a kath. kör, ennek a napnak csodatevő, duzzasztó erejét éri jóleső sejtéssel új Védnökben. Mert mit ér a szép keret, ha silány a kép benne; mit ér a legpompásabb lakás, ha ósdi, rozoga a bur-zozata? Mit ér a katolikus kör, ha szelleme nem életképes, ha tagjainak lelket nem hevítik azok a nagy gondolatok, melyek az alkotók lel-kében éltek, ha a Szent István Termet nem lőngi át Szent István szelleme.

S én érzem, én tudom, hogy e téren még sok a kívánni való. A 90-es évek nagy püspöke az ő hatalmas egyéniségével egy olyan vízvá-lasztó, mint a magas Tátra az ő felhőket szag-gató ormaival. Tul rajta a századveg posványos, langymeleg vizei. A felszálló párák szinte elho-mályosították az eget. De az inensző lejtőről üde források vize fakad s törtet lefelé a kalászos ró-nákra. Itt-ott megduzzad, mely, széles medret ás magának, de azért csak patak marad. Szinte lát-juk, hogy túlnagy a medre. Ide kell a napsugár, fényes, állandó melegével, hogy felolvassa a szívek havát-jegét, hogy sok vizet, élő vizet te-remtsen abba az üres mederbe, hogy folyamanná dagassza a mi kis patakunkat. Ezért tartom én M. T. K. legfontosabbnak azt a harmadik dátu-mot s ezért üdvözlöm én kitoró örömmel — melynek kifejezésére elégtelenek e szerény titkári jelentés gyenge szavai — Püspök Atyánkat, új Védnökünket s kegyes engedelmével: Vezérün-ket s körünk nagy munkájának első Munkását!

De bár új élet hajnalát hasadt ránk, én a régi maradok s mint száraz krónikása a kato-likus körnek, szíves türelmüket kérve lehetőleg híven elbeszéltem: mit tettünk ez évben, utolsó közgyűlésünk óta.

Örömmel jelentem, hogy 1904-iki közgyűlé-sünkön módosított alapszabályaink mult év végén belügyministeri jóváhagyást nyertek. Azóta ki-nyomatok ötöt s az összes tagoknak megkül-döttük. Együttal megkezdettük a női pártió ta-gok gyűjtését.

I. A belvárosi katolikus kör működésére áttérve büszkén mondhatom, hogy teljesen méltó volt a mult évekéhez. Dekanenciáról sehol sem panaszkodhatunk. A kör tagjai, dacára a sűrű haláleseteknek és elköltözéseknek állandóan szá-porodnak. Kilépés alig fordult elő egy-kettő, míg tavali közgyűlésünk óta 40-en leptek be a kör tagjai sorába. A kör látogatottsága semmi kíván-nivalót nem hagy feni s aki hozzánk jön, jól érzi magát abban a kedves, szinte családias ott-honban, abban a fesztelen, a szó legtsztabb ér-telmében demokratikusnak nevezhető környezet-ben, mely napoként fogadja. Körünk tagjainak száma 330 s így fölözi eddig legnépesebb fiók-körünket, a felsővárosit. A kör helyiségei a tagok legmesszebbmenő igényeit is kielégítik. Az olva-sóteremben nagyszámu napi és lejtlap, továbbá egy kézikönyvtár; a jászóteremben 8 atekasztal s egész sereg sakktabla (Mayer kanonok elnök ur ajándéka), a biliárdteremben 2 modern biliárd-asztal áll a tagok rendelkezésére. A nagyterem-ben áll hatalmas zongoránk, a kertben fodott tekepalyánk. Van — szinte észrevetlenül beszer-zett — pompás teakészletünk s immár szakakt érő hangjeggyűjteményünk. Könyvtarunk még szerény ugyan, de pár év munkája ezt is gaz-daggá fogja fejleszteni.

A kör belső ügyeit 4 választmányi ülésen intéztük el.

Mint a megelőző években, úgy az idén is impozáns és a város intelligens katolikus társa-dalmának elenk érdeklődése mellett jelent meg a belvárosi katolikus kör a nagy nyilvánosság előtt. Mult közgyűlés óta 5 felvaszó estélyt és a farsangban két — táncal egybekötött — tea-estélyt rendeztünk, melyek látogatottság és színvonal tekintetében rekordot teremtettek. Estélyeink ösz-szes szereplőt, kiknek itt együttesen mondok hálás köszönetet, nagy sajnálatomra helyszüke és az idő rövidsége miatt nem vagyok képes el-sorolni. Az előadásokat, illetőleg felolvasásokat dr. Gesswein Sándor apátkanonok, orsz. képviselő, Károly Ignác ciszt. rendű tanár, dr. Rei-chardt Tamás theologiai tanár és Csucs István főreáliskolai hitnár tartották. Nagyrétkü er-tekezéseikhez méltó keretből körünk haznagya, dr. Kneifel Ferenc gondoskodott, kinek tudása és lelkesedése a művészek és műkedvelők egész csapatát állította be a katolikus kör estélyeinek szolgálatába. Az ő izlése, szakérteleme és műkö-dése nemcsak a katolikus kör életében megbec-sülhetetlen, de — erősen hiszem — évtizedekre kiható mély hatást gyakorol az egész város zenei életére. Mindenkor önzetlen, fáradhatlan munkas-sága felett érzett halájanak nem csekély jelet öhajította adni a katolikus kör akkor, midőn a mult év május havában rendezett társasössze-jövele alkalmával egy szép és értékes vadász-fegyverrel lepte meg karnagyát. Az ő lelkes, ki-tartó munkatársai voltak a katolikus kör férf-i-karának tagjai, kik szórakozásra szánt szabad idejükből nem egy órát áldoztak fel az ének-mű-vészet s a katolikus kör eszméinek szolgálatára. A kör tehetség szerint támogatja katolikus in-tézményeinket, lelkes pártolója a keresztény saj-jtónak, részvényese az Új Lapnak, tagja a Kat-

holikus Egyesületek Országos Szövetségének, a katolikus írókat támogató Pázmány egyesület-nek. Olvasó asztalán feltalálhatók a katolikus magyar sajtó összes számottevő organumai. A kör szelleme jó, a tagok hangulata állandóan lel-kes s azért bizalommal tekint a jövőbe. Pénztári állapotáról a pénztáros jelentése nyújt kimerítő és teljesen megnyugtató képet. A halál a választ-mány két tagját ragadta el körünkbeli Szekfü Ignác ügyvéd és Koller Gáspár ny. gazdasítási sze-mélyében. Mint a választmányiak kezdetétől fogva buzgó tagjai, minc -kor nagy szeretettel voltak etelve a kör iránt s annak működését a leg-összintebb jóakarattal támogattak. Nyugodjanak békében.

II. A felsővárosi fiökkör tagjainak száma: 308. Volt alelnökének Gönczöl Antalnak helyét Schmall György felsővárosi kaplán tölti be nagy buzgalommal. Elhunyt régi derek pénztárosa Szent Mihály helyébe ifj. Lits Ferenc választatott meg. Jegyző lett Knittelhofer István helyett Vért-es Kálmán, könyvtáros Vértés Kálmán helyett Kammel József. A kör tagja a Szent István Tár-sulatnak s a Katolikus Körök Országos Szövet-ségének. Könyvtára 330 kötetből áll. 175 tag 850 könyvet olvasott. Járattat a kör 10 lapot és folyóiratot, rendezett 20 felolvaszó estélyt és egy-egy ünnepélyt karácsonykor és dr. Prohászka Ottokár püspök tiszteletére, melyek közül az el-sőt közkívánatra kétszer megismételte. Az ünne-pélyek sikere Angeli Nándor fáradhatlan buzgal-mának szép eredménye, jövedelmük a kör kebe-lében fennálló ifjúsági dalárda (vezetője Kammel József) javára fordítatott. Farsangban a kör tag-jai szórakoztatására kitünően sikerült táncmulat-ságot rendezett. A kör összes bevétele volt a lefolyt évben: 1025 kor. 91 fillér; kiadása 517 kor. 85 fillér; vagyona 508*kor. 6 fillér.

III. A vizivárosi kath. kör tagjainak száma: 150. Az összes fiökkörök között a legszebb he-lyiséggel rendelkezik, melyet felolvasások alkalmával különösen az ifjúság szorgalmasan látogat. Sajnos, a titkári jelentés még mindig a régi bajról panaszkodik, mely abban áll, hogy a városrészt katolikus polgárai a kört nem támogatják anyag-gilag oly mértékben, mint megérdemelné. Könyvtára 300 kötetből áll, melyet csak 40 tag vet igénybe, kik 300 művet olvastak. Bevétele volt a körnek: 864 kor. 70 fill. Kiadása: 520 kor. 27 fillér; vagyona: 338 kor. 43 fillér melyhez el-nöke Posits Mihály kanonok 200 koronát adott. A kör dalárdája számára szép harmoniumot szer-zett be. A tagok köréből Kerbler Máttyás könyvtárnok buzgólkodása folytán sokan pártoló tagjai a Szent István társulatnak. A lefolyt évben a kör a tél folyamán hetenként felolvasást és egy far-sangi táncmulatást rendezett.

IV. A palotavárosi fiökkör 180 tagot számlál, mi a mult évhez képest szép emelkedést mut-tat. Titkára lett Csendes Géza. A kör ügyeit 5 választmányi ülésen intézte el. Rendezett egy ün-nepélyt védszentje sz. József tiszteletére, 20 fel-olvasást, melyeket zeneelőadások fűszereztek és két táncvigalmat a farsangban. A tagok szórakoz-tatására és önnüvelésére 7 lapot járattott. Könyvtára 366 kötetből áll, melyből 81 körtag 1541 kötetet olvasott. Pénztári bevétele volt 1036 kor. 46 fillér; kiadása: 400 kor. 82 fillér; vagyona: 626 kor. 64 fill. A kör elnöke Szuborics Jenő apátkanonok 100 koronát adományozott a kör céljaira. Szép kegyelettel emlékezik meg a kör titkári jelentése a kör elhunyt választmányi tag-jairól, köztük elsősorban id. Streit Ferencről, ki

Mai lapunk 4 oldal.

mindenkor példás odaadással támogatta a kör működését.

V. A tóvárosi főökkörnek van jelenleg 115 rendes és 11 pártoló tagja. Ügyeit 4 választmányi ülésen intézte el. Tagjai számára 13 felolvasást tartott, 5 lapot járattott. Elő és meghalt tagjaiért egy-egy sz. misét mondatott. Könyvtára 486 kötetből áll s ez évben is szépen gyarapodott. Forgalmi száma: 1345. A kör ez idő szerint még mindig idegen helyiségben lakik s a titkári jelenléti hálálva emlékezik meg a házigazdáról, Hány János vendéglősről, ki csaknem ingyen bocsátja helyiségét a kör rendelkezésére. Mozgalom indult meg a kör kebelében saját helyiség szerzése céljából. Az eddigi gyűjtés eredménye: 404 kor. 66 fill. Pénztári állapota a körnek: bevétel: 1222 kor. 77 fill.; kiadás 194 kor. 12 fill. Marad: 1028 kor. 65 fill. melyhez a kör elnöke, Krencz Ignác apátkanonok 100 koronával járult.

Valamennyi főökkör teljes erejével azon fáradozott, hogy tagjainak szívében a katolikus öntudat és összetartás érzését ápolja és főleg *Kelés Elek* buzgólkodása folytán üdvös tevékenység indult meg az országos katolikus népszövetség nagyfontosságú ügyének felkutatására és az Uj Lap támogatására érdekében.

A felsorolt adatokban iparkodtam lehetőleg hű képet adni a székesfehérvári katolikus kör egy évi életéről. Ezek az adatok — büszkén mondom — szép eredményekről s egy, ezeket létrehozó lelkes, odaadó munkásságról beszélnek. Körünk elmúlt tíz éves és e tíz év alatt a munkában erényedés, lankadás, az eredményben visszaesés sehol nem mutatkozik.

M. T. K. Pár hó előtt a székesfehérvári katolikus kör hódolattal, szeretettel üdvözölte új Védnökét, egyházmegyénk Főpásztorát püspöki kinevezetése alkalmából. Ő akkor ennek az előtte még ismeretlen körnek támogatására nagy lelkülettel ajánlotta fel szeretetét, aiai jóindulatát, munkáját. Örömmel jelenthetem, hogy Püspök-Védnökünk előtt ma már nem ismeretlen városunk ezen elsőrangú katolikus társadalmi intézménye. A lefolyt tíz év alatt ebben a katolikus körben külsőleg sokat, a lelkekben — úgy érzem — jóval kevesebbet tettünk. (Thontól teremtettünk, fényeset, hatalmasat; előítéleteket győztünk le, nagyokat, elavultakat, megcsontosodottakat; ezer tagot toboroztunk össze — s ami ennél fontosabb: tartottunk meg — a katolikus kör zászlaja alatt. Ezt a zászlót most bizalommal, hódolattal adjuk

át új Védnökünk, Vezérünk erős kezeibe. Erős a reményem, rendíthetetlen a bizalmam, hogy Ő megért bennünket. Ha azt látja, hogy külső sikereinkkel ma még nem áll arányban az a hatás, melyet a lelkekre gyakoroltunk, ezt a mi gyenge erőinknek, a nehéz munkánk elé tornyosuló nagy akadályoknak és nem jóakaratumk hiányának fogják betudni. Talán itt-ott kifogás alá is eshetik a mi munkák, de egyet nyugodtan, bátran elmondhatunk; „a repedezett nádszálát össze nem törtük, a füstölő mécsbelet ki nem oltottuk.“ Azt támogatjuk, ezt éllesztettük, amennyire tehetünk. S ha Ő kezébe vévén Diogenes lámpáját közénk jön és nem talál közöttünk annyit igaz, annyi öntudatos, annyi igazán hitből élő, csontevelő katolikus embert, mint a mennyit az Úr a pusztulásra szánt öszövétségi városban keresett; ha látja azt, mennyire hiányzik körünkben városunkból a Sebestyének, a Morus Tamások, a Windhorstok, vagy mondjuk: a Major Ferencnek jelleme: én tudom, hogy ezért nem iél el bennünket; szeret, támogat, vezért bennünket. Magasra emeli zászlónkat, melyet még ma sem kizárólag barátságos szellők lobogtatnak és — dialdra viszi azt.

Mi pedig, M. T. K. megígérjük, hogy hű katonái leszünk, nagy munkájának hű napszámái. Odaállunk kezé alá, mint Áron és Húr, mikor Mózes karjait tartották és nem lankadunk addig, míg e nagy házban nagy szellem s az emberekben nagy lélek nem lesz! Lelkünk rajta! Kérem jelentésem szíves tudomásul vételét.

UJDONSÁGOK.

Tisztelgés. Ma délelőtt 11 órakor a városi tisztikar és a törvényhatósági testület egy kis töredéke tisztelget Havranek József polgármester vezetésével mellett báró Fiáth Pálnál. A volt főispán magánlakásában fogadta a tisztelgőket, kiknek nevében Havranek József polgármester mondott köszönetet báró Fiáth Pál főispáni működéséért, gondosan vigyázva azonban, hogy beszédében a politikáról ne szóljon. Annál nagyobb megütközést szült báró Fiáth Pál válasza, aki valóságos haladópartí programbeszédet tartott a tisztelgőknek, akik közül a volt főispán szavait hallva, bizony többen nagyon megbánták, hogy felfaradták a vármegyeházának első emeletére. A volt főispán miután megköszönte a tisztelgést,

szükségnek látta, hogy nyilatkozzon, miért hagyta el állását. A jelenlegi kormány a békét óhajtja — mondotta — ez a programja és miután ő is jó hazafi, szívesen vállalkozott a béke munkájára. A kormány azonban leszorítottat arról az utról, amelyen a békét ki akarta vivni. Ő ezért állt félre az utból. A főispán — mondotta báró Fiáth — a mindenkor kormányok közvetítője. Ő e hivatásának ezideig eleget tett. További beszédében kijelentette, hogy egy új párt alakulását látja szükségesnek, mert csak így létesíthető a béke a nemzet és a korona között. A függetlenségi párttal folytatott és egy új választás esetén folytatandó tárgyalások úgy sem vezetnének eredményre. A jelenlegi kormány törvényes szerinte, mert a király kinevezte. Sok egyebet mondott még a főispán, de azért mégsem mondotta meg, amit tulajdonképpen mondani akart, hogy miért távozik.

A tisztelgők nagyon vegyes benyomásokkal hagyták el a vármegyeházát.

Mi lesz? Lapunk keddi számában regisztráltuk a vármegyénk jövődjéről vonatkozó legújabb pletykát, mely szerint új főispán, esetleg egy kormánybiztos kinevezéséről nem lenne szó, e helyett a vármegye kormányzása a régi helyettesek kezében maradna. Ujabbán egy másik kombináció is felszínre került. E szerint Pick-Pajzs Gyula felszólítást kapott volna arra nézve, hogy tanácskozzék a megye vezető embeivel, hogy kinek személye volna alkalmas a volt főispán hatáskörének betöltésére, a ki az adott viszonyok között legkevésbé volna kellemetlen a kényelmetlen szerepre. Ha a megye talánna ilyet, a belügyi ügyvivőség nem küldene kellemetlenbelet a nyakunkra. Ezt is tudomásul vesszük.

Eljegyzés. Mentler Ödön honvédfőhadnagy eljegyezte kaposmérőit Mérey Olga urhölgyet Lugosról.

Előjáró választás Etyeken. F. hó 26-án volt Etyeken a tisztújítás. Birová megválasztott a már 6 éven át volt bíró Fischer Antal, aki a község javára és diszere viselte mindenkor a bírói pálcát s a törvénynek hű öre volt s éppen ezért volt némelyek szemében szálla. Most is, midőn a szolgabíró a közfelkiáltásból úgy vette ki, hogy a község Fischer Antal óhajtja bírójává s ezt kijelentette, a tömeg felzúgott és alaposan megítázták kisebbik része, pokoli lármában tört ki és némely igatók által tüzelve, debachált a választás ellen. Persze a jobb érzelmeik nem versenyezhettek ilyen botránycsinálásban s így l'í-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás Tonkingba.

Irta s a Vizivárosi Kath. Kör márc. 11-iki estélyén felolvasta:

PÉNZES JÓZSEF,

okl. mérnök, volt francia legionárius.

(Folytatás.)

Másnap estefelé még egyszer utoljára meglátjuk Afrika partjait, a Somáli föld legkinyúlóbb pontjait, a hajótöréseiről nevezetes Gardafui fokot.

A hajósnép tisztelettel, az utazó borzadovva tekint a veszedelmes szirtek felé, ahol már anynyi hajó és emberélet tönkrement. És nézzük, nézzük azt a vízből kiálló, kettőtört árbocrudat, a mely egyik mult évi hajótörésről beszél. Itt jutott zátonyra körülbelül egy éve a francia „Messageries Maritimes“ hajóstársaság „Chodoc“ nevű hajója. Az utasok szerencsére partra menekedtek, de mindenük odaveszett a súlyedő hajóval az utolsó ruhadarabig; egy arra járó gőzös felvette és átszállította őket a legközelebbi kikötőbe, Adenbe, a hol ellátták őket a legszükségesebb ruhafélékkel.

A rejtett Gardafui fok, s előtte az a szikla szorult, kettőtört árbocdarab pedig tovább is hirdeti az alattuk elhaladó hajók felfuvalkodott népeinek, hogy az ember mégsem egészen a teremtés ura.

Másnap hajnalra már hátunk mögött van a mintegy 100 km. hosszú, arabok által lakott, sziklás Sokotora sziget; látunk még a nyílt tengerre elkalandozó egy pár lomharóptú halászműzárát, de dél felé már ezek is elmaradoznak a nyugotli láthatár szélén és mi megint egyedül vagyunk; felettünk a végtelen ég, alattunk az óceán 5000 méteres mélysége.

Ebben a végtelen környezetben, a hol minden a mi véges voltunkra, az elmulása int, váratlanul beköszöntött a halál. Az a kalandvágyó ember, aki álomképeit kergette, vagyona romjain Indiába indult, hogy onnan mint milliomos térjen vissza egykor öveivel, itt végezte be pályafutását az óceán közepén; ma este temetik.

Zordon, megható jelenet ez. Az elnémult utasok mind feljönnek a fedélzetre, a matrózok kihozzák a zsákba varrt hullát, ráteszik egy deszkán a hajó korlatjára, a hajós tiszték tisztelegnek, a matrózok halk fohászt rebegnek, aztán szép csendesen leeresztik a deszkáról. Egy loccsanás s a zsák végére kötött ólom viszi, huzza

lefelé a megboldogultat a sötét tengerfenék nagy temetőjébe.

Utazásunk 18-ik napján, az Elő-India csücska közelében fekvő Lakediv és Malodiv szigetek között váratlanul megáll a hajó. Szájáról-szájra jár a lesújtó hír, hogy a hajó gépjéje felmondta a szolgálatot s itt kell várakoznunk addig, a míg valamely hajó erre téved és bevontat bennünket a colombói kikötőbe. Szerencsére, fel napi kalapácsolás után, rendbehozzák a gépészek az egyik gépet, tovább mehetünk és beérünk másnap Colombóba, az Elő-Indiához tartozó paradicsomi Ceylon sziget világforgalmu kikötőjébe.

A mit a természet a Vörös-tenger partvidékeitől növényzetben megvont, azt oda ajándékozta kétszerosan az Indiáknak. Nincs ezen a hatalmas szigeten egy tenyérnyi kopár föld sem, vége-hosszatlan sűrű kókuszpálma erdő az egész, benne kávé és tea ültetvényekkel; a sziget közepén emelkedik egy 2540 m. magas hegy, ez is eleven zöld a lábától föl egész a csücskig. Az erdőben elefántok, papagályok, majmok ezrei; a sudár fák árnyékában pálmaleveles viskók, bőven terem körülöttük a banán, az ananász, a narancs, a rizs meg kétszer is egy évben.

Itt lakkak a malabárok, a fekete faj e legintelligensebb, legéletrevalóbb, legszebb emberei

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testerőt, megszünteti a köhögést, vándorlót, újultszadót.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj),

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára tvegenként 4.— korona.

schér Antal, — sajnos, — lemondott s jövő héten új bírót választás lesz. Törvénybíróvá Szabó György lett megválasztva, aki amint halljuk, az őtet a megítatott tömeg által ért inzultus folytán szintén le akar mondani. Le akar mondani a megválasztott községi pénztáros, Muschek Ferenc is; de bezeg ezse ágában sincs lemondani az árvagyámnak, akinek pedig elég oka volna erre; most felhozzák ellene, hogy nem is olyan régen egy székesfehérvári újságban saját költségén kénytelen volt törvényszéki végzés folytán közölni az ítéletet, amely szerint rágalmozás és becsületsértés miatt törvényszéki végzés elmarasztaltott néhány száz korona pénzbüntetéstben. Községi adószedő Kritzer Márton lett. Előjárókká: Feller Ferenc Dr. Schöneck György, Heim Ferenc, Scheirich Ferenc, Rák András, Manzer József és Tóth Lajos lettek megválasztva. Amint halljuk a mérték-telen íttatás és izgatás miatt a jövő héten tartandó választásra 40 csendőr jelenik meg. Gyönyörű állatokat teremtenek némely izgága elemek Etyeken.

— **Bankett.** Március 15-ikének megfelelően szép epilogusa folyt le tegnap este a Tóvárosi körben. A közönség lélekemelő érzelmeinek tolmácsa Erdőssy Bódog ciszt. r. főgimnáziumi tanár volt. Tisztelettel ezt megörökíteni akarván, tegnap este tiszteletre bankettet rendeztek, a melyen körülbelül 60-an vettek részt. Dr. Saára Gyula és Kenessey Gyula lelkes szavakkal ünnepelelték a kitünő szónokot, a melyre Erdőssy Bódog könyekig megható beszéddel válaszolt.

— **Kovács Endre ügyvéd a vádlottak padján.** Tegnap folytatta és fejezte be a helybeli kir. törvényszék Kovács Endre mórí ügyvéd bünpörét, aki sikkasztással vádolva került a vádlottak padjára. A bíróság, melynek elnöke Keczan Izidor, tagjai: dr. Mader Ferenc, Siposs Sándor bírák, jegyzője pedig Seidl János volt, tegnap kezdte meg a tanúk kihallgatását. A tárgyalásra mint orvosszakértő megidéztetett dr. Pataki Armin törvényszéki orvos is, miután dr. Krausz Emil a vádlott védője a védelmet arra alapította, hogy Kovács, aki valóságos rabja volt a szeszcsalóknak, az ennek folytán beállott deliriosus állapotban nem volt birtokában helyes ítélőképességnek és ez a körülmény szabad akaratára is befolyást gyakorolt.

Őt tanut hallgattak ki erre nézve, akik majdnem egybehangzó vallomásukkal megerősítik, hogy Kovács Endre az utóbbi időben határt nem ismerő mértéktelenséggel élvezte a szeszt. Elő-

adják, hogy különösen mióta kis fiát elvesztette és mióta súlyos anyagi veszteségek érték, azóta teljesen az ivásnak adta magát. Jövedelmező szőlője, amelybe mintegy 40.000 koronát fektetett be, három év alatt teljesen elpusztult.

Kovács Endre 10 rendbeli sikkasztást követelt el ügyfelei kárára, akik közül a debreceni cv. ref. kollegiumot 14.180 koronával károsította meg. Márk Endrénének a kollegium ügyészének előadása szerint ez nem volt elég, hanem Kovács még különböző címeken költségeket is felszámított. Az elsíkkasztott összegek körülbelül 28.000 koronát tesznek ki.

A tanúk előadása szerint a legutóbbi időben a zavart viszonyok oly nagy benyomással voltak Kovácsra s lelki állapotára, hogy már reggel elkezdte az ivást s esteig, vagy a legtöbbször a késő éjjeli órákig folytott ivott.

Dr. Pataki Armin törvényszéki orvos oda nyilatkozik, hogy Kovács Endréné már a fegyházban tett hosszabb megfigyelések alkalmával krónikus szeszmérgezés tünetét észlelte, melyet csakis a szeszcsalóknak nagy mértékben, vagyis korlátok nélküli túlságos élvezése idézett elő. S ez a körülmény már magában véve teljesen kizárja a vádlottnak értelmi képességét s cselekedeteiről való helyes ítélő képességét.

Hrabovszky Aurél kir. alügyész kéri a törvényszéket, hogy Kovács Endrét a btkv. 355. és 356. §-ába utkozó tíz rendbeli sikkasztás büntetésben mondják ki bűnösnek s ehhez mérten szigorúan büntesse meg. A büntetés kiszabásánál szerinte enyhítő körülmény egyáltalában fenn nem fordul, de igenis a számtalan súlyosított körülmény. Nevezetesen: súlyosított körülményül kéri először betudni azt, hogy Kovács mint ügyvéd, tehát mint egy hivatalos közeg követte el tettet, másodsor hivatalánál fogva ismerve ennek törvényes következményeit, szándékosan követte el a sikkasztásokat egész özönét. De legsúlyosított körülményül kérte beszámítani azt; hogy az elsíkkasztott pénzek mind kiskorú árvaik pénzei, továbbá egy oly jótékony alap pénzei voltak, melyekből szegénysorsú ifjakat képeztek ki, illetve segélyeztek fel.

Ezután a vádlottnak és védőjének védő beszédei következtek. Kovács Endre mintegy másfél óráig beszélt, melynek folyamán többször könnyekre fakadt. Védője, dr. Krausz Emil igen átgondolt, beszédet tartott, ami után a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza és a vádlottat két és fél évi börtönrre ítélte, amiből a vizs-

gyöngyöket skatulyaszám, ébenfából faragott apró elefantokat, ébenta botokat, gyöngyházberakásokat, egy igen szépséges, furcsa képű kis állatot, a kapucinus majmot, papagályokat, meg mindenféle gyümölcsöt.

Köröskörül a vízben apró keskeny tutajokon suvix bőrű póre gyerekek, a kik hajónkra szegezett szemekkel arra lesnek, várnak, hogy valaki az utasok közül valami pénzdarábot vessen le nekik a tengerbe, a mit ők, mint apáik a gyöngyöt, egy keitőre kihalásznak onnan. Öröm nézni ezt a híres gyöngyhalászivadékok ebben az érdemes munkában. Alig csobban a vízbe dobott pénz, a fekete szövetkezet egyik tagja a tutajról rögtön utána veti magát s csakhamar el is fogja, még mielőtt az a fenékre szállna; pár pillanat múlva újra megjelenik a víz tetején, magasra tartott kezében a kihalászott pénz: kidörzsöli szeméből a sós tenger vizet, aztán szemlét tart, hogy ezüstfőhé-e a talált kincs, vagy csak rézvörös. Akár fehér, akár nem fehér, egyformán jókedvű, felkapaszkodik újra a tutajra s tovább várja a jó szerencsét.

(Folyt. kov.)

gálati fogság által 6 hónapot kitöltöttnek vett. Vádlott és védője felebezték.

— **Halálozás.** Kubik Nándor e hó 26-án életének 25-dik évében elhunyt a Szent György kórházban. Temetése tegnap d. u. volt nagy részvét mellett.

— **A Felmayer kékfestőgyári sztrájk.** A Felmayer kékfestőgyár munkásainak sztrájkja még mindig tart. A munkások az igazgatóság válaszáig nem vették figyelembe és folytatják a sztrájkot. Csütörtök reggel 8 óráig a sztrájkolók közül csak egy ember tért vissza a gyárba, dacára, hogy Gerő Jakab igazgató kijelentette, hogy aki ezideig munkába nem lép, az a gyárból elbocsájtottnak tekintheti magát. Ma reggel egy nagy kosár munkakönyvet vittek át a gyárból a rendőrségre, hogy az ott jelentkező munkások azt átvehessék. Reé István rendőrfőkapitány elrendelte a Rózsáskerteri sztrájkutána feloszlását.

Lapunk zártokor vesszük a hírt, hogy az egyezkedés mégis sikerült. A munkások küldöttsége az utolsó szó után Reé István közvetítésével újra érintkezésbe lépett a gyár vezetőségével. Gerő Jakab megadta a gyár legmértányosabb ajánlatát. A munkások erre azt kérték, hogy maga az igazgató adja ezt tudtára a munkásoknak. A mint a jelek mutatják, a munkások, vagy legalább egy részük hajlandó lesz az adott feltételek mellett újra munkába állani.

Felolvasás. Dr. Lauschmann Gyula főorvos holnap, pénteken d. u. 6 órakor ügyvédek felolvasást tart a Vörösnarty körben a *fülről és hallásról*.

— **Távozó zászlóalj.** A cs. és kir. 69-ik gyalogezrednek helybenállomásozó zászlóalja április hó 4-ikén indul új állomáshelyére Pécsre. Az ezrednek Székesfehérvárra helyezett zászlóalja április 5-ikén érkezik városunkba.

— **Kitüntetett cselédek.** A földmivelésügyi ügyvivő Nagy János cseléd, aki Szabó Lajos sárkereszturi kisgazdánál 35 éve, Vég János aratót, aki gróf Nádasdy Tamás nádasuladányi földbirtokosnál 31 éve szolgál, oklevéllel és 100 - 100 korona jutalomdíjjal tüntette ki. A jutalmazottak úgy az oklevelet, mint a jutalomdíjat megfelelő ünnepségek keretében fogják átnyújtani.

— **A halálba kergettek.** Egy szerencsétlen, testi fogyatkozásban szenvedő, akadozó beszélő legény, Kálmán Lajos, aki szüleinél az Öreg-utca 28 sz. a. lakott, tegnapelőtt dében öngyilkossá lett, mert nem akarta tovább tűrni társai csufolódásait. A fiatal 18 éves legény ugylátszik készült a halálra, mert megelőzőleg meggyönt és megáldozott. Dében, amikor szüleinek együtt az ebenedél ült, hirtelen felkelt és távozott a szobából. Miután egy óra is eltelt és még mindig nem tért vissza, keresésére indultak és ekkor találták meg a padláson átlótt mellet, iszonyu vértócsában. Az öngyilkos legény, aki még élt és beszélni is tudott, a papot kivánta, mire elhívták hozzá a felsővárosi plebánia egyik kaplánját, akinek újból meggyönt. A szerencsétlen legény akit durva, neveletlen társainak csufolódása kergetett a halálba, délután 2 órára meghalt.

— **Vizbefutadt.** Halálos szerencsétlenség történt tegnap délután 3 órakor a Szuklik-féle téglatelepen. Palkovits Julianna egy 18 éves szerencsétlen epileptikus leány egy vízzel teli téglásgödörbe zuhant és befeledt. A hatóság részéről Reé István rendőrfőkapitány, dr. Molnár József rendőrorvos és Sulyok János rendőrbiztos jelent meg a helyszínen, akik már csak a beállt halált konstatahthatták. Palkovits Julianna, mint a megejtett orvosrendőri vizsgálat megállapította, epileptikus rohamában esett a vízbe.

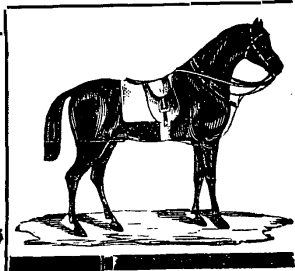
Termetük, arcuk maga a formai tökély; hosszú kóborlásaim közben sehohsem találtam másutt ilyen szoborszerű embereket. Ennyi természeti kincs közepette sem hevernek összetett kézzel naposszat a palmafák árnyékában, belőlük kerülnek ki Elő- és Hátsó India, meg az ausztráliai szigetek legszorgalmasabb, legügyesebb kereskedői. Ha egy kínai felér — és valóban felér — három európai kereskedővel, akkor a malabár túltesz őt kínain. A partiakók híres gyöngyháizsok; nyitott szemmel usznak le a sekély tengeri fenékre, mint a hal, aztán négy-öt percnyi búvárkodás után újra felszínre jönnek a becses gyöngykalnyalóval, vagy a nélküli, a mint már azt a halászszerencse magával hozza. A gyöngykalnyalóból, az elefántgyárból, az ébenfából mindenféle dísztárgyakat, berakásokat készítenek; a théat, kávét, kókuszdiót nagyban árusítják európai kereskedőknek.

Maga a kikötő rendkívül élénk. Hajónkat itt is, éppen úgy, mint Port-Saidban, egyszerre megrohánják a mindenféle árusok, macska módjára kapaszkodva föl a legelő hajóköteleken. Árulnak ott nyakláncokat valódi gyöngyből, igaz

Gaszler Kálmán
szíj- és nyereggyártó.

Székesfehérvár

Karl-ház, az igazságügyi palotával szemben.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, a legszebb kivitelben.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Ugyanitt kapható kitünő bőrlack és finom ostoronyelek.

Ugyanitt egy fiu tanulói felvétetik.

Emésztési zavar tüdőbajosoknál egyike a legkellemetlenebb komplikációknak. Ezen betegek, kik a legjobb táplálkozásra vannak utalva, az étvágy megszűnése nagyon megfontolandó körülmény, melynek folytán a kútonban jó eredménnyel használt creosot-készítmény, mely a gyomrot megterheli és kellemetlen ízű, a beteg által nem szívesen vétetik. Szerencsére létezik egy creosot-készítmény, mely mindezen kellemetlen bajokat elmulasztja. A „Sirolin-Roche” nem zavarja az emésztést s kellemes ízű fogva étvágytalan betegek is kedvelik. A gyomor működésére a legjobb hatással van. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Öngyilkosság.** Vörös István bicskei földmivest a helybeli kir. törvényszék csak a múlt héten ítélte el őt hónapi börtönrre és 1000 korona kártérítés megfizetésére, miután Patak Gyula nevű földmivestársát a múlt évben úgy elverte, hogy az hónapokig feküdt betegben. Vöröst az ítélet nagyon elkésztette. Folyó hó 26-án szőlőhegyi prészházában vadászfegyveréből szájába lőtt és nyomban meghalt. Az öngyilkos egy levelet hagyott hátra, amelynek zavaros értelméből arra lehet következtetni, hogy Vörös tettét nem józan ésszel követte el.

Rajz és szabászati iskolával egybekötött szalon megnyitása.

Teljes tisztelettel hozom becses tudomására a nagyérdemű hűgközönségnek, hogy helyben, **Várkapu-utca 6. sz. a.** (Élíte kávéház mellett) **szabászati és varró iskolával egybekötött divattermet nyitottam.** E célra megnyertem tarsnőül **Krischer Angela** urhölgy, budapesti szaktanárnót, aki tapasztalatait több évi gyakorlat folytán budapesti elsőrangú iskolában és Sárvas Janka fővárosi hírneves szalonjában és szabászati iskolájában, mint helyettes tanárnó szerezte. Előre is biztosítom, hogy legújabb **angol és francia női toilleteket** legszebb kivitelben és szolid árak mellett teljes megelégedésére fogok készíteni. Egyszersmind iskolámban a **tanítványok** rövid idő alatt egész önállóan **rajzolnak és szabnak**, párizsi rendszer szerint — valamint a **modern fűző és kalapmodel készítését** is elsajátítják.

Teljes tisztelettel
Zsinkó István és Társa.

!! Szőlőkaró eladás !!

Seregélyes mellett (a buhni ertőn) 250.000 darab **akácfa szőlőkaró**

== eladó. ==

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,
Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

VINICZAY GYÖRGY

| kutmester |
ÖREG-UTCA 2. SZÁM.

Elvállal úgy helyben, mint vidéken jó ivóvizet **kutak furását** jótállás mellett. **Kutak ásását, próbafurásokat** bármilyen mélységig. — **Szivattyu-állítást** bármily fajtát, **vizvezeték szerelést**, valamint **szivattyujavításokat** jutányos aron eszközöl.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

VINICZAY GYÖRGY kutmester
ÖREG-UTCA 2. SZÁM.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Férfi-divatáruház.

Ingek, nyakkendők, kalapok, sétatálcák, esernyők és minden e szakmába vágó cikkek.

* Egyenruházati cikkek. *
--- Javítások elvállaltatnak. ---

WRISZ L. és TIA

Székesfehérvárott,
Nádor-utca, színház-épület mellett.

Férfi-divatáruház.

Téli ruhák nyári gondozásra elfogadtatnak legjutányosabb árak mellett.

VAIMÁR FERENCZ

ARUHAZA

Nádor-utca. SZÉKESFEHÉRVAR. Nádor-utca.

T. cz.

Van szerencsém b tudomására hozni, hogy a közelgő tavaszi időnyre tizletünket a **férfi-divattal** lényegesen nagyobbitottuk és **nyűlször, gyapju, loden, puha és kemény, férfi és fiu kalapokat és sport-sapkákat** elsőrendű gyárosoktól szerettünk be, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy **meglepió ujdonságokkal szolgálhatunk** és hogy igen tisztelt vevőinket a **legolcsóbbtól a legfinomabb dolgokig a legjobban és legméltányosabb árak mellett szolgálhatjuk ki.**

Férfi zephir és batiszt ingek, köpper alsónadrágok méret szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan, portómentesen eszközöltetnek.

Magunkat szíves jóindulatába ajánlvva szíves megrendelését várva

Kiváló tisztelettel

Vaimár Ferencz.

FÉRFI KALAP, SAPKA, FEHÉRNEMŰEK, SZÖVÖTT-ÁRUK, KÉZI-MUNKA, VÁSZON- és RÖVID-ÁRUK.

Uri divat cikkek:

Férfi kalapok Fiu kalapok	Szarvas és Gasse keztük Buldó kutyabőr keztük	Sport sapkák Mosó sapkák
Nyakkendők Gallér s kézelők	Fehér pique ing Szines creton s zephir ing	Séta-botok Eső és napernyők

Női divat cikkek:

Csipkék Selyem-díszek	Francia fűzők Batiszt fűző-védők	Kötött harisnyák Szines gyermek zokni
Czérna és pamut vásznak Schiffon (Schroll)	Batiszt és vászon zsebkendők Lüster és cloth kötények	Fehér és szines alsó-zoknya Sárcipők

Kézi-munka cikkek:

Congrék Canavák	Elkezdett futók Elkezdett miliók	Horgoló-cérnak Pamutok
Posztók Norisch szövét	Selyem zsinórok Damast garnitúrák	Plüschök Hímző-rámák

Toilett cikkek:

Szappan	Parföm	Fogcrem	Fogkefe	Fésű	Hajkefe
---------	--------	---------	---------	------	---------

Olcsó árak!

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.